

STRUKTURUDVIKLING I DANSK SVINEPRODUKTION 2018

NOTAT NR. 1844

Der var 2.937 svinebedrifter primo 2018. Dette er et fald på 1,7 % i forhold til året før. God griseøkonomi i 2017 bremsede strukturudviklingen midlertidigt.

INSTITUTION: SEGES SVINEPRODUKTION
FORFATTER: MICHAEL GROES CHRISTIANSEN
UDGIVET: 10. DECEMBER 2018

Dyregruppe: Søer, smågrise, slagtegrise
Fagområde: Erhvervsøkonomi

Sammendrag

Antallet af grisebedrifter faldt moderat i løbet af 2017 til 2.937 mod 2.988 året før, svarende til et meget lille fald på 1,7 %. Den gode økonomi i 2017 har lagt en dæmper på strukturudviklingen.

Prognosefremskrivningen gav følgende resultat: Antallet af bedrifter i Danmark forventes fortsat at falde frem mod 2027, hvor der forventes at være cirka 1.500 svinebedrifter i Danmark mod cirka 2.900 primo 2018. Af de cirka 1.500 svinebedrifter, som forventes at forsvinde, vil cirka 900 forsvinde i tidsrummet 2017-2022. Udviklingen mod færre bedrifter er nu størst i rene slagtegrisebedrifter.

Bedriftstypeanalyser

62,4 % af totalslagtningerne i Danmark stammede fra rene slagtegrisebedrifter i 2017. Rene slagtegrisebedrifters andel af totalslagtninger var 55,7 % tilbage i 2009. I gennemsnit har de integrerede bedrifter cirka 35 % full-line-produktion af slagtegrise. De specialiserede sobedrifter uden nævneværdig slagtegriseproduktion har cirka 49 % af landets søer primo 2018 mod cirka 39 % primo 2008.

Lokalitetsanalysen viste følgende for so-lokaliteter. Det er kun lokaliteter med mere end 1.000 søer, som viser en stabil fremgang i antal.

De fleste slagtegriselokaliteter i Danmark er relativt små. Selv bedrifter, der leverer mange svin, gør det fra mange mindre lokaliteter, hvor gennemsnittet er cirka 7.500 leverede svin pr. lokalitet. Manglende mulighed for finansiering af nye større slagtegriselokaliteter, og problemer med lokalisering af nye anlæg på grund af lugtgeneafstanden er fortsat begrænsende for strukturudviklingen for slagtegriselokaliteternes størrelse.

Specialiseringsgraden fortsætter i danske griseproduktion, og der satses enten på smågrise eller slagtegriseproduktion, men mest på smågriseproduktion i Danmark. De integrerede bedrifter mindsker fortsat deres andel af slagtegrise i forhold til 100 % full-line-produktion.

Baggrund

Siden 1982 har faldet i antal bedrifter med svin været markant, og der er ikke umiddelbart tegn på, at udviklingen mindskes, standser eller vender. Udviklingen betyder primært færre, større og mere specialiserede svinebedrifter. Produktionen koncentrerer sig på langt sigt hos få store bedrifter. Diverse statistikker følger udviklingen i antal svinebedrifter, men en bedrift kan bestå af flere lokaliteter med svin. Udviklingen på lokalitetsniveau er også interessant at følge, fordi den kan give et hint om fremtidens svineproduktion i Danmark med hensyn til antal lokaliteter pr. bedrift og størrelsen af disse.

Baggrunden for dette notat er således også at lave et opslagsværk, som også følger udviklingen på lokalitetsniveau.

En udvikling mod en større årlig produktion på lokalitetsniveau er oftest nødvendig for at sænke produktionsomkostningerne. Store lokaliteter med svin medfører større omkostningseffektivitet, bedre udnyttelse af teknologi og større innovationskraft. I sidste ende kan de være nødvendige for, at svineproducenterne kan bevare deres konkurrenceevne og have en tilfredsstillende indtjening. Udfordringerne med større lokaliteter er øgede miljøomkostninger, da lugt- og ammoniakudledning fra en lokalitet bliver mere koncentreret og i højere grad kan påvirke de nærmeste omgivelser. Der bliver stillet større relative krav til ammoniakreduktionen på store lokaliteter end på små. Færre, men større griselokaliteter i Danmark vil samlet set give en mindre, men mere lokalt koncentreret ammoniakemission fra grise på landsplan.

Materiale og metode

Det er formålet at beskrive svinebedrifternes udvikling frem til primo 2017. Strukturudvikling kan underopdeles i bedriftsspecialiseringsgrader og lokalitetsanalyser. Danmarks Statistik [1], CHR-registret [2] samt Svineflyttedatabasen [3] bruges som kilder suppleret med egne beregninger.

Notatet omfatter følgende analyser:

1. Udviklingen i bedrifter med grise siden 1982 [1, 2]
2. Udviklingen i bedriftenes specialiseringsgrad [2]
3. Analyse af søer pr. bedrift [2]
4. Leverede grise pr. bedrift 2009-2017 [2, 3]
5. Produktionsstørrelser for søer på lokalitetsniveau fra 2002-2017 [2]
6. Leverede grise pr. lokalitet fra 2009-2017 til danske slagterier opgjort via Svineflyttedatabasen [3]
7. Supplerende analyser.

Alle bedrifter, der på CVR-niveau har mindre end 5 dyrenheder (DE), er frasorteret i bedriftsanalyserne baseret på CHR-registret. I gamle dage skulle der cirka 6.000 FEso/FESV til en 1 DE. Anylasen frasorterer dermed CVR-numre, som skønnet bruger mindre end 30.000 foderenheder om året.

Antal grise pr. DE er ens alle årene. DE beregnes på CVR-niveau ud fra de summerede antal grise på stald det pågældende år ultimo efter følgende principper:

1. Søer, gylte og orner divideret med 4,3
2. Smågrise 7-30 kg ganges med 6,5 og divideres med 200
3. Grise over 30 kg undtagen søer, gylte og orner ganges med 4 og divideres med 36.

Udvikling i specialiseringsgrad er baseret på data fra CHR-registret. Alle lokaliteter er medtaget i første omgang men med maksimalt 1 registrering pr. lokalitet. Ved mere end 1 bruger pr. CHR-nummer, er det ejeren, som har flest DE, som bruges i fletning af data.

Bedriften kategoriseres efter følgende princip efter leverede slagtegrise pr. bedrift:

- En slagtegrisebedrift = ingen søer
- Integreret bedrift = en ratio mellem slagtegrise på stald og søer > 1
- Sobedrift = en ratio mellem slagtegrise på stald og søer ≤ 1 .

Sobedrifterne må således godt have egen produktion af polte og eventuelt en meget lille slagtegriseproduktion.

CHR-numre, som ophører i løbet af året, er med i bedriftsanalysen. Alle CHR-numre, som ikke er deciderede svinebedrifter, udelades fra analysen ifølge kategoriseringen i CHR-registret. Leverede grise opgøres via Svineflyttedatabasen og kædes sammen med CHR-databasen, og CVR-analysens kategorisering af bedrifter. Leverede grise pr. lokalitet er summeret, og der er taget højde for, at grisene kan leveres til flere slagtesteder samtidigt.

Procentandelen af slagtegrise, som de integrerede bedrifter leverer af årets maksimale potentielle leverance, beregnes som:

$$\text{Leverede slagtegrise/årsso} = (\text{leverede grise fra integrerede bedrifter/årssøer i integrerede bedrifter}) - 0,45 \text{ slagtesøer/årsso}.$$

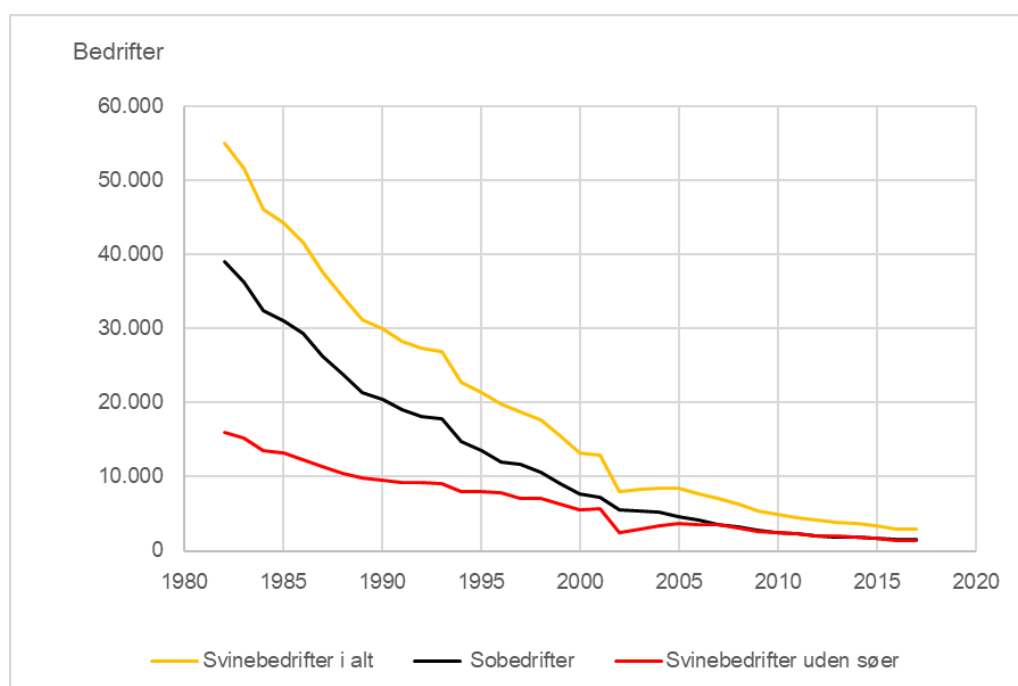
Fra landsgennemsnit beregnes årets antal slagtegrise/årsso ved nul frasalg, minus et mindre polteudtag:

Gns. producerede slagtegrise det givne år/årsso – 0,3 grise i polte udtag/årsso).

Maksimalt producerede slagtegrise/årsso er landsgennemsnit med hensyn til fravænnede grise/årsso det pågældende år korrigeret for døde efter fravæning [4]. Det forudsættes i ovenstående beregning, at cirka 50 % af landets bedrifter laver deres polte selv.

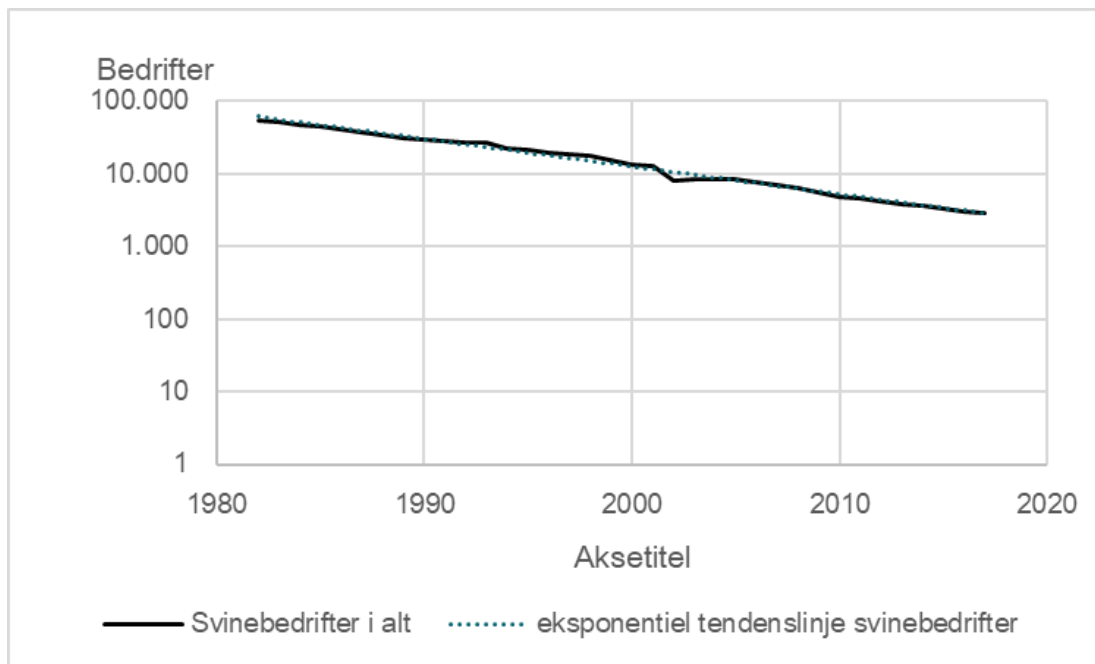
Resultater og diskussion

Udviklingen af svinebedrifter i Danmark er sammensat af DST HDYR 1 frem til 2001, hvorefter SEGES Svineproduktions definition af svinebedrifter, som beskrevet i metode, er anvendt. Dette giver et afbræk i tidsserien i 2002, som også ses på figur 1, med et større fald fra 2001 til 2002.

Figur 1. Udviklingen i svinebedrifter i Danmark fra 1982-2017. DST HDYR1 indtil 2001 samt egne beregninger. Der er niveauskift i 2001 på grund af skift fra DST til SEGES beregninger af svinebedrifter

Som figur 2 viser, kan udviklingen i svinebedrifter i Danmark beskrives som en ret linje, hvis Y-aksen er logaritmisk. Den historiske udvikling kan beskrives som et rimeligt konstant årligt procentuelt fald i antal bedrifter i forhold til året før. Hvis den fremtidige udvikling ligner fortiden, kan et årligt procentuelt fald bruges til at lave en prognose over svinebedrifter i fremtiden via en eksponentialfunktion, som fremskriver landets svinebedrifter med et årligt procentuelt fald.

Figur 2. Udviklingen i svinebedrifter i Danmark fra 1982-2017. Y-aksen er logaritmisk. DST, HDYR1 indtil 2001 samt egne beregninger

Udviklingen i bedrifternes specialiseringsgrad

Antallet af svinebedrifter i 2017 faldt fra 2.988 til 2937 ifølge SEGES Svineproduktions metode. Cirka halvdelen af alle svinebedrifter er rene slagtegrisebedrifter. I tabel 1 ses, at antallet af bedrifter, som forsvinder i procent, ikke er helt ens år for år. I 2017 var faldet af svinebedrifter kun på 1,7 %, sikkert godt hjulpet af et godt grisesår konjunkturmæssigt, som måske har medvirket til at bremse strukturudviklingen i dette år.

Table 1. Udvikling i antal bedrifter, ophørte bedrifter inkluderet, hvis de var aktive primo (Kilde: CHR-database og egne beregninger)

År/type	Slagtegrise- Bedrifter	Integrerede bedrifter	Sobedrifter	Svinebedrifter i alt	Årlig ændring i svinebedrifter, %
2002	2.505	4.539	927	7.971	
2003	2.891	4.385	1.011	8.287	4,0
2004	3.315	4.144	1.055	8.514	2,7
2005	3.746	3.531	1.109	8.386	+1,5
2006	3.565	3.137	1.044	7.746	+7,6
2007	3.596	2.531	991	7.118	+8,1
2008	3.056	2.293	884	6.233	+12,4
2009	2.623	1.982	828	5.433	+12,8
2010	2.405	1.706	775	4.886	+10,1
2011	2.247	1.560	722	4.529	+7,3
2012	2.051	1.394	670	4.115	+9,1
2013	1.970	1.216	672	3.858	+6,2
2014	1.832	1.122	684	3.638	+5,7
2015	1.678	1.052	653	3.383	+6,7
2016	1.434	953	601	2.988	+11,7
2017	1.406	906	625	2.937	+1,7

Søer pr. bedriftstype

Søer pr. bedriftstype stiger fortsat. Der er cirka 790 søer i en sobedrift i 2017 og 575 søer i de integrerede bedrifter. Denne nominelle forskel på cirka 200 søer er rimelig konstant i perioden 2002-2017. Forholdsmæssigt betyder dette, at integrerede bedrifter haler ind på sobedrifter, hvis ratio opgøres, hvor ratio er forholdet mellem søer i sobedrifter/søer i integrerede bedrifter.

Table 2. Søer pr. bedrift opdelt i type bedrift (Kilde: DST HDYR 1 samt egne beregninger baseret på CHR-registret)

År	Søer i 1.000 stk. ifølge DST	Integreret bedrift, gns. søer	Sobedrift, gns. søer	% af søer i integrerede bedrifter	% af søer i sobedrifter	Ratio søer sobedrifter/integreret
2002	1.131,5	181	333	72,7	27,3	1,83
2003	1.141,3	180	348	69,2	30,8	1,93
2004	1.143,8	181	373	65,6	34,4	2,06
2005	1.133,3	197	396	61,2	38,8	2,02
2006	1.123,0	220	413	61,6	38,4	1,88
2007	1.158,3	273	472	59,6	40,4	1,73
2008	1.074,8	287	471	61,3	38,7	1,64
2009	1.085,3	326	530	59,6	40,4	1,62
2010	1.078,0	365	589	57,7	42,3	1,61
2011	1.050,8	397	599	58,9	41,1	1,51
2012	1.029,3	426	651	57,6	42,4	1,53
2013	1.029,5	469	684	55,4	44,6	1,46
2014	1.031,5	492	701	53,5	46,5	1,42
2015	1.033,7	514	755	52,3	47,7	1,47
2016	1.002,8	565	772	53,7	46,6	1,37
2017	1.013,0	575	788	51,4	48,6	1,37

Leverede grise i gennemsnit pr. bedriftstype

Procentandelen, som de rene slagtegrisebedrifter leverer af grise til danske slagterier, steg fra 60,6 til 62,4 %. Årsagen kan skyldes gode smågrisepriser, som kan have betydet mere eksport og mindre egenproduktion hos de integrerede bedrifter. De integrerede bedrifter leverede 35,2 % af landets slagtninger i 2017 mod 37 % af alle landets slagtninger i 2016. Andelen var 42,1 % i 2009. Sobedrifter ligger konstant på cirka 2-3 % af landets slagtninger. Sobedrifters andel af slagtninger er relativt konstant som følge af definitionen af denne type bedrift.

Tabel 3. Leverede grise i gennemsnit pr. bedriftstype. Procentandelen er baseret på de tre bedriftstypers samlede leverancer af grise det pågældende år

År	Slagtegrise- bedrifter Leverede grise/år	Integrerede bedrifter Leverede grise/år	So-bedrifter Leverede grise/år	% andel Slagtegrise- bedrifter Leverede grise/år	% andel Integrerede bedrifter Leverede grise/år	% andel Sobedrifter Leverede grise/år
2009	4.117	4.126	518	55,7	42,1	2,2
2010	4.890	4.684	581	58,2	39,6	2,2
2011	5.351	5.400	661	57,5	40,3	2,3
2012	5.568	5.437	595	58,9	39,1	2,1
2013	6.035	5.614	587	62,2	35,7	2,1
2014	6.529	6.026	714	62,3	35,2	2,5
2015	6.714	6.473	745	60,7	36,7	2,6
2016	7.598	6.928	729	60,6	37,0	2,4
2017	7.498	6.558	653	62,4	35,2	2,4

Integrerede bedrifters slagtegriseproduktion

I 2017 beholdte de integrerede bedrifter i gennemsnit cirka 35,4 % af den potentielt mulige slagtegriseproduktion ved fuld-linje-produktion. I 2009 var andelen på 48,2 % ud af 100 % ved fuld-linje-produktion af slagtegrise. De integrerede bedrifter satser altså mere på flere søer og dermed større smågrisesalg end en større grad af egen slagtegriseproduktion.

Tabel 4. Procentandel af producerede grise som integrerede bedrifter leverer til slagting

År	Leverede slagtegrise/årsso (1)	Potentielt maksimalt leverede slagtegrise/årsso (2)	Andel af leverede grise/årsso til slagteri i forhold til muligt producerede/årsso (1/2), %
2009	12,21	25,33	48,2
2010	12,38	25,94	47,7
2011	13,15	26,63	49,4
2012	12,31	27,48	44,8
2013	11,52	27,81	41,4
2014	11,80	28,18	41,9
2015	12,14	28,87	42,1
2016	11,81	29,78	39,7
2017	11,00	31,00	35,4

Analyse af søer pr. bedrift

I 2017 var der 148 bedrifter med flere end 1.499 søer. Bedrifter med mellem 500-749 søer voksede i antal indtil 2008. Siden 2008 har denne bedriftsstørrelse været i tilbagegang.

Tabel 5. Antal bedrifter med søer intervalopdelt. I henhold til CHR-oplysning ultimo det pågældende år

Interval søer/år	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1-249	2.768	2.307	1.664	1.379	1.084	795	681	541	426	353	330	267	259
250-499	1.090	1.050	948	854	767	698	642	578	505	470	438	383	361
500-749	464	475	527	541	527	529	497	487	467	438	432	395	375
750-999	143	157	177	179	180	192	186	175	195	199	183	190	197
1.000-1.249	98	111	119	121	130	128	126	134	122	122	126	117	120
1.249-1.499	34	28	31	32	49	60	60	59	67	67	71	68	71
>=1.500	43	53	56	71	73	79	90	90	106	116	125	134	148
I alt	4.640	4.181	3.522	3.177	2.810	2.481	2.282	2.064	1.888	1.765	1.705	1.554	1.531

I 2017 står cirka 29 % af landets søer på bedrifter med over 1.499 søer, gylte og orner ifølge CHR-registret. Tilbage i 2005 var det kun 6 %, som tabel 6 viser.

Tabel 6. Fordeling af landets søer, gylte og orner på bedriftsniveau ifølge CHR-registret ultimo det pågældende år, %

Interval søer/år	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1-249	20	17	13	11	9	7	6	5	4	4	3	3	3
250-499	30	29	27	25	23	21	20	19	16	16	14	13	12
500-749	22	22	25	26	26	27	26	26	25	24	24	22	21
750-999	10	10	12	12	13	13	13	13	15	15	14	15	15
1.000-1.249	9	10	10	11	12	12	12	13	12	12	13	12	12
1.249-1.499	4	3	3	4	5	7	7	7	8	8	9	8	9
>=1.500	6	8	9	12	12	14	16	16	19	22	24	27	29

Udviklingen i leverede grise pr. CVR-nummer

Antal leverede grise pr. bedrift stiger, som tabel 7 viser.

Tabel 7. Antal bedrifter opdelt efter leverede grise pr. CVR-nummer (Kilde: Flyttedatabase samt egne beregninger)

Leverede grise/bedrift/år	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1-2.499	3.302	2.791	2.474	2.220	1.737	1.429	1.393	1.142	1.001
2.500-4.999	1.037	984	943	794	705	686	620	565	540
5.000-7.499	654	645	565	534	512	467	426	409	350
7.500-9.999	354	350	381	361	358	307	286	252	238
10.000-19.999	382	404	423	382	380	404	395	378	356
20.000-29.999	39	59	75	74	80	88	92	95	88
30.000-39.999	9	11	24	26	24	28	25	31	35
40.000-49.999	0	5	5	8	12	13	18	16	13
> =50.000	1	2	5	3	6	7	8	11	14

Analyser over udviklingen i struktur og produktion på lokalitetsniveau

De følgende analyser følger udviklingen på lokalitetsniveau i Danmark. For søer er den baseret på CHR-oplysninger, for slagtegrise er den baseret på Svineflyttedatabasen.

Søer pr. lokalitet

Lokaliteter med mellem 500-999 årssøer topper antalsmæssigt i 2010 med cirka 790 og falder herfra til cirka 673 lokaliteter i 2017. Det er kun lokaliteter med mere end 1.000 søer, som viser en stabil fremgang i antal.

Table 8. Antal lokaliteter med søer intervalopdelt. Alle lokaliteter med søer er medtaget uanset størrelse

År/antal søer/lokalitet	1-499	500-999	>=1.000	I alt
2002	8.824	357	69	9.250
2003	8.017	428	83	8.528
2004	7.100	531	97	7.728
2005	5.786	599	124	6.509
2006	5.072	624	136	5.832
2007	3.822	727	160	4.709
2008	3.263	745	181	4.189
2009	2.636	769	192	3.597
2010	2.139	787	219	3.145
2011	1.927	761	230	2.918
2012	1.685	740	235	2.660
2013	1.477	743	248	2.468
2014	1.127	735	263	2.125
2015	1.235	711	279	2.225
2016	1.099	682	290	2.071
2017	1.082	673	310	2.065

Leverede grise pr. lokalitet

Lokaliteter, som leverer grise til et slagtested i Danmark, er i følge Svineflyttedatabasen faldet fra 8.305 i 2009 til 4.780 i 2017. Ikke overraskende er det de helt små lokaliteter på mellem 1-2.499, som lukker ned. Lokaliteter, som leverer over 9.999 grise til slagtning, er en lokalitetsstørrelse i fremdrift, men har reelt ligget stabilt mellem 2014-2017. Der er ikke investeret meget i slagtegriselokaliteter siden finanskrisen i 2008.

Tabel 9. Antal lokaliteter intervalopdelt som leverer grise til et slagteri i Danmark

År/leverede interval	1-2.499	2.500-4.999	5.000-9.999	>=10.000	Lokaliteter i alt, som leverer svin til slagtning Danmark
2009	5.318	1.680	1.181	126	8.305
2010	4.746	1.606	1.278	161	7.791
2011	4.329	1.612	1.327	186	7.454
2012	4.137	1.462	1.222	188	7.009
2013	3.489	1.391	1.239	210	6.329
2014	3.214	1.400	1.187	232	6.033
2015	3.459	1.243	1.172	249	6.123
2016	3.320	1.174	1.154	236	5.884
2017	2.378	1.127	1.053	222	4.780

I tabel 10 er andelen af slagtninger baseret på lokalitetsstørrelser opgjort. Den viser, at cirka 65 % af landets svineslagtninger stammer fra lokaliteter med over 4.999 leverede svin i 2017 mod kun cirka 49 % i 2009.

Tabel 10. Lokalitetsstørrelsernes procentvise andel af totalslagtninger i Danmark

År/leverede interval	1-2.499	2.500-4.999	5.000-9.999	>=10.000
2009	19,61	31,25	40,98	8,16
2010	17,92	28,62	43,04	10,42
2011	16,06	27,82	44,04	12,08
2012	16,12	27,17	43,67	13,04
2013	14,21	26,17	44,55	15,07
2014	14,27	26,45	42,74	16,53
2015	14,29	24,00	43,34	18,32
2016	12,64	23,80	44,79	18,78
2017	12,36	24,06	43,07	20,51

Multi-site-analyse

Tilbage i 1990'erne begyndte man at anbefale at skille søer, smågrise og slagtegrise på hver deres lokalitet af hensyn til smittetryk, det vil sige et 3-site-produktionssystem inspireret af svineproduktionen i USA. Antal sites refererer i dette system til, hvor mange lokaliteter en gris opholder sig på fra fødsel til slagtning. Anbefalingen fra SEGES Svineproduktion i dag er at undgå, at søer og slagtegrise er på samme lokalitet. Under danske forhold og for at spare en grisetransport mellem lokaliteter er et 2-site-system oftest tilstrækkeligt for at opnå tilstrækkelig intern smittebeskyttelse. Smågrise flyttes enten ved fravæning eller ved cirka 30 kg fra so-lokaliteten.

Multi-site-analysen for integrerede bedrifter ses i tabel 11. Bedrifter med under 250 årssøer har oftest hele produktionen på en lokalitet. Når vækststyrlokaliteter uden søer tælles med, kommer de mindre integrerede bedrifter op på 1,28 lokaliteter pr. bedrift. Med mellem 250-999 søer pr. bedrift stiger so-

lokaliteter fra 1,05 til 1,26 so-lokaliteter. De mindst integrerede bedrifter beholder oftest størstedelen af smågriseproduktionen selv, men med et stigende antal søer sælges 2/3 af smågriseproduktionen, så leverede slagtegrise ud af maksimalt mulige ligger på mellem 18-34 %.

Tabel 11. Multi-site-analyse for integrerede besætninger opdelt efter bedriftsstørrelse, søer

Bedriftsstørrelse, søer	1-249	250-499	500-749	750-999	1000-1249	1250-1499	>= 1500	I alt
Integreret bedrifter antal	223	227	199	99	55	32	71	906
So-lokaliteter	227	238	219	125	74	46	155	1084
Øvrige lokaliteter uden søer	58	481	564	366	199	143	429	2463
Antal so-lokaliteter pr. bedriftstype	1,02	1,05	1,10	1,26	1,35	1,44	2,18	1,20
Antal lokaliteter pr. bedrift	1,28	3,17	3,93	4,96	4,96	5,91	8,23	3,92
Leverede af mulige slagtegrise, %	74	57	43	34	26	28	18	35

I sobedrift Multi-site-analysen i tabel 12 ses, at de specialiserede store sohold har færre lokaliteter end de integrerede sobedrifter. Dette er naturligvis, fordi de ikke behøver nogle slagtegriselokaliteter.

Tabel 12. Multi-site-analyse for sobedrifter opdelt efter bedriftsstørrelse, søer

Bedriftsstørrelse, søer	1-249	250-499	500-749	750-999	1000-1249	1250-1499	>= 1500	I alt
Soedrifter antal	36	134	176	98	65	39	77	625
So-lokaliteter	37	137	191	116	71	52	141	745
Øvrige lokaliteter uden søer	1	167	284	170	144	91	280	1173
Antal so-lokaliteter pr. bedriftstype	1,03	1,02	1,09	1,18	1,09	1,33	1,83	1,19
Antal lokaliteter pr. bedrift	1,06	2,27	2,70	2,92	3,31	3,67	5,47	3,07
Leverede af mulige slagtegrise, %	2	3	3	3	3	2	3	3

I tabel 13 ses analysen af Multi-site for rene slagtegrisebesætninger. Der var 97 slagtegrisebedrifter, som ikke leverede slagtegrise til et af de større slagtesteder i Danmark. De er derfor ikke med i analysen i tabel 13. Den gennemsnitlige lokalitetsstørrelse vokser med antal leverede slagtegrise/bedrift om året. Det ses af tabel 13, at det gennemsnitlige niveau for leverede slagtegrise pr. lokalitet aldrig bliver specielt højt i gennemsnit. De store slagtegrisebedrifter er altså nødt til at have produktion på ganske mange lokaliteter, for at opnå det produktionsomfang de har.

Tabel 13. Multi-site-analyse af slagtegrisebedrifter som funktion af slagtegrisebedriftens størrelse i leverede slagtegrise pr. år

Leverede pr. bedrift	Bedrift	Lokaliteter	Lokaliteter/bedrift	Slagtninger i 1000 stk.	Gns. slagtede pr. lokalitet
1-2499	304	335	1,10	377	1.126
2500-4999	312	369	1,18	1.142	3.094
5000-7499	224	276	1,23	1.383	5.012
7500-9999	148	222	1,50	1.270	5.721
10000-19999	220	496	2,25	3.030	6.109
20000-29999	55	205	3,73	1.282	6.253
30000-39999	25	109	4,36	854	7.832
40000-49999	10	64	6,40	447	6.984
>= 50000	11	101	9,18	756	7.490
I alt	1.309	2.177	1,66	10.542	4.842

Prognosefremskrivning

Det eksponentielle procentvise fald er baseret på både 5 og 15 års analyser af antal bedrifter, på cirka 6,5 %, hvilket giver en halveringstid på antal grisebedrifter på cirka 10 år. Faldet i slagtegrisebedrifter er accelereret i perioden 2012-2017 med et fald på 7,3 % årligt i forhold til et gennemsnit snit i perioden 2002-2017 på kun 3,8 % i årligt procentuelt fald. Sobedrifter (begge typer) er mere robuste og viser den modsatte tendens, det vil sige mindre strukturudvikling.

Tabel 14. Beregninger af årligt procentuelt fald via tidsperioder på antallet af svinebedrifter i Danmark i forskellige tidsperioder. Der er kildeskift fra år 2002 til SEGES-definition af svinebedrifter, hvorfor tidsperioder er lavet efter denne periode

	Tidsinterval år	Bedrifter start år	Bedrifter slut år	Årligt fald ved eksponentielt fald, %	Halveringstid i år
Integrerede bedrifter	2012-2017	4115	2937	6,5	10,3
Integrerede bedrifter	2002-2017	7971	2937	6,4	10,4
Slagtegrisebedrift	2012-2017	2051	1406	7,3	9,2
Slagtegrisebedrift	2002-2017	2505	1406	3,8	18,0
Sobedrift (begge typer)	2012-2017	2064	1531	5,8	11,6
Sobedrift (begge typer)	2002-2017	5466	1531	8,1	8,2

Hvis udviklingen måles på deciderede slagtegrisebedrifter eller bedrifter med søer, ses at udviklingen mod færre bedrifter har været størst i bedrifter med søer. Årsagen ligger nok i større stordriftsfordele ved mange søer på én lokalitet, samt det faktum at mange slagtegriseproducenter også har været planteavlere.

Baseret på strukturrapporten er der lavet en fremskrivning af svinebedrifter i 2027, det vil sige 10 år frem.

Et bud for antallet af bedrifter i Danmark i fremtiden er et årligt procentuelt fald på 6,5 %, underopdelt med et fald på slagtegrisebedrifter på 7,3 % og 5,8 % årligt fald i bedrifter med søer. I 2027 er der således kun cirka 1.500 bedrifter tilbage mod de cirka 2.900 ultimo 2017. Fra primo 2017 til 2022 vil der med denne fremskrivning forsvinde 900 svinebedrifter. Udviklingen kommer måske til at gå lidt langsommere, da mange bedrifter i dag er blevet meget store, og har mange lokaliteter. Der kan komme til at ske en opsplitning af nogle af de store bedrifter i forbindelse med salg/generationsskifte i fremtiden.

Tabel 15. Prognose for bedrifter med slagtegrise alene eller bedrifter med søer. $t \frac{1}{2}$ = halveringstid i år

Bedrifter	2007	2017	Årlig eksponentielt fald i % historisk	Prognose 2007-2017	Halve-ringstid i år	2022	2027
Svinebedrifter i alt	7.118	2.937	8,5%	6,50%	10,3	2.099	1.500
Slagtegrisebedrifter	3.596	1.406	9,0%	7,30%	9,1	962	659
Sobedrifter	3.522	1.531	8,0%	5,80%	11,6	1.136	842

Konklusion

En sammenfatning af analyserne gives her.

Bedriftsantal analyse

- Antallet af svinebedrifter faldt moderat i løbet af 2017 så der var 2.937 mod 2.988 året før, svarende til et meget lille fald på 1,7 %
- Den gode økonomi i 2017 har lagt en dæmper på strukturudviklingen.
- Antallet af bedrifter i Danmark forventes fortsat at falde frem mod 2027, hvor der forventes cirka 1.500 svinebedrifter i Danmark mod cirka 2.900 primo 2018
- Af de cirka 1.500 svinebedrifter, som forventes at forsvinde, vil cirka 900 forsvinde i tidsrummet 2017-2022
- Udviklingen mod færre bedrifter er nu størst i rene slagtegrisebedrifter.

Bedriftstypeanalyser

- Procentandelen af totalslagtninger i Danmark stammende fra de rene slagtegrisebedrifter var 62,4 % i 2017. Rene slagtegrisebedrifters andel af totalslagtninger var 55,7 % tilbage i 2009
- I gennemsnit har de integrerede bedrifter cirka 35 % full-line-produktion af slagtegrise
- De specialiserede sobedrifter uden nævneværdig slagtegriseproduktion har cirka 49 % af landets søer primo 2018 mod cirka 39 % primo 2008.

Lokalitetsanalyser

- Lokalteter med mellem 500-999 årssøer topper antalsmæssigt i 2010 med cirka 790 lokaliteter af denne størrelse og falder herfra til cirka 680 lokaliteter primo 2018
- Det er kun lokaliteter med mere end 1.000 søer, som viser en stabil fremgang i antal
- De fleste slagtegriselokaliteter i Danmark er relativt små. Selv bedrifter, der leverer mange grise, gør det fra mange mindre lokaliteter, hvor gennemsnittet er cirka 7.500 leverede grise pr. lokalitet
- Manglende mulighed for finansiering af nye større slagtegriselokaliteter, og problemer med lokalisering af nye anlæg på grund af lugtgeneafstanden er fortsat begrænsende for strukturudviklingen for slagtegriselokaliteternes størrelse.

Multi-site-analysen

- Sobedrifter er dem med færrest lokaliteter pr. bedrift. De mindste sobedrifter holder smågrisene hjemme på so-lokaliteten
- Når de integrerede besætninger vokser i antal søer øges Multi-site-graden også, hvilket er meget fornuftigt ud fra et sundhedsmæssigt perspektiv
- De store slagtegrisebedrifter må tage et stort antal lokaliteter i brug for at opnå deres årlige produktionsomfang
- Specialiseringsgraden fortsætter i danske griseproduktion, og der satses enten på smågrise eller slagtegriseproduktion, men mest på smågriseproduktion i Danmark. De integrerede bedrifter mindsker fortsat deres andel af slagtegrise i forhold til 100 % full-line-produktion.

Referencer

- [1] 2018. Danmarks statistik. DST HDYR1. www.DST.dk
- [2] 2018. Udtræk fra CHR-registret, SEGES primo 2018
- [3] 2018. Fra 2017 data fra kødkontrollen på CHR-nummer niveau. Udtræk fra Svineflyttedatabasen fra 2009 til 2016.
- [4] Hansen, C. (2018): "Landsgennemsnit for produktivitet i svineproduktionen 2017". Notat nr. 1819, SEGES Svineproduktion.

Aktivitetensnr.: 4185-7440 arbejdsopgave 6

//TOG//

Tlf.: 33 39 45 00

svineproduktion@seg.es.dk

Ophavsretten tilhører SEGES. Informationerne fra denne hjemmeside må anvendes i anden sammenhæng med kildeangivelse.

Ansvar: Informationerne på denne side er af generel karakter og søger ikke at løse individuelle eller konkrete rådgivningsbehov.

SEGES er således i intet tilfælde ansvarlig for tab, direkte såvel som indirekte, som brugere måtte lide ved at anvende de indlagte informationer.